

koji dio otpada na vozarinu pretega, a koji na vozarinu viška tereta. Osim toga iz tužbenog zahtjeva ne vidi se osnova prema kojoj je izračunat.

Iz činjeničnih utvrđenja ovoga suda proizlazi da je željeznica, nakon što je utvrdila preteg, izvršila pretovar dijela tovara u drugi vagon, pa se mora pretpostaviti da je vozarinu obračunala na bazi obračunske težine za vagon. Međutim, iz prije navedenog proizlazi utvrđeno da je preteg iznosio svega 2.075 kg, pa je bilo dovoljno da se s vagona br. 126492 skinu najviše dva koleta /jedno od 1.920 i jedno od 520 kg/ pa da se preteg ukloni. Štoviše, obzirom na dopuštenu tolerancu od 2% /čl.7 para.7 pod 6 CIM/ bilo je dovoljno da se skine samo jedan sanduk od 1.920 kg, pa da se postigne potrebno otklanjanje pretega. Nikako nije bilo potrebno da se u tu svrhu pretovari polovica tereta u drugi vagon. Na osnovi jednoobrazne dopunske odredbe /DCU/ uz čl.7 CIM, ako pretovar - koji se pokaže nužnim - ne može biti izvršen samo u jedna kola, stanica koja ga vrši dužna je postupiti kako najbolje odgovara interesima imaoća prava, i odlučiti da li će zatražiti njegove upute, ili će se preteg po službenoj dužnosti uputiti u uputnu stanicu.

Dosljedno navedenom osnovanost tužbenog zahtjeva ukoliko se to tiče njegove visine ima se cijeliti polazeći sa stajališta da li se on temelji na postupku provedenom u interesu imaoća prava, ili protiv njegova interesa. Ako naime preteg nije bilo potrebno upotrijebiti još jedan čitavi vagon nego se on mogao i drukčije uputiti u uputnu stanicu, tada željeznici pripadaju samo oni troškovi koje je u svakom slučaju morala poduzeti da bi preteg stigao na odredište. Troškovi koji prelaze nužne troškove ne mogu se smatrati osnovanima, pa ih tuženik ne bi bio dužan snositi.

Z.R.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 30.VIII 1965.

Vijeće: dr Melkior Erak, dr Dušan Arneri, dr Branko Jakaša

Prijevoz kamionom - Zaključenje ugovora - Primjena prava - Manjak tereta - Slabo stanje ambalaže - Slabo stanje kamiona - Odgovornost vozara za težinu tereta - U nedostatku pozitivnih propisa na prijevoz kamionom u granicama SFRJ primjenjuje se Medjunarodna konvencija o ugovoru za prijevoz robe cestom - Za postojanje ugovora o prijevozu nije potrebno izdavanje tovarnog lista - Vozar koji u tovarni list unese težinu pošiljke, smatra se, dok se protivno ne dokaže, da je to učinio u ime pošiljaoca i ne odgovara za težinu - Međutim smatra se da u tovarnom listu navedena težina odgovara težini primljenoj na

prijevoz, ako vozar ne prigovori težini robe navedene u tovarnom listu - Ako vozar ustvrdi da je šteta nastala slabim stanjem ambalaže, a okolnosti slučaja govore za takvu pretpostavku, oslobadja se odgovornosti dok mu primalac ne dokaže da šteta nije nastala s toga uzroka - Ako se u postupku utvrdi da je unatoč slabom stanju ambalaže šteta mogla biti izbjegnuta da je kamion bio u ispravnom stanju, vozar je za štetu odgovoran - Vozar odgovara za stanje kamiona po načelu uzročnosti

Tužitelj je primalac koji je od tuženika vozara primio pošiljku od 2.550 kg ljuštenih oraha. Prilikom preuzimanja utvrđeno je da je ambalaža slaba i oštećena, i da manjka 41,30 kg oraha. Primalac tuži brođara za naknadu štete. Prvostepeni sud je tužbu odbio s obrazloženjem da medju strankama nije zaključen ugovor o prijevozu robe, jer da se taj ugovor u smislu Konvencije o ugovoru za međunarodni prevoz robe cestama /CMR/ zaključuje potpisom tako da tovarni list potpišu i pošiljalac i vozar. U ovom slučaju tovarni list nije potpisao pošiljalac, pa stoga sud uzima da ugovor o prijevozu nije zaključen, i da tužitelj nema protiv tuženika zahtjeva s naslova naknade štete iz ugovora. U koliko bi se uzelo da tuženik odgovara tužitelju za naknadu štete s naslova objektivne odgovornosti, onda sud smatra odlučnim da je tužitelj kao primalac robe utvrdio da je roba stigla u slaboj ambalaži. Otuda sud zaključuje da pošiljka nije bila u redu pripremljena i pakovana, i da zbog toga vozar ne odgovara za manjak, koji za vrijeme prijevoza nastane zbog ovoga uzroka.

Drugostepeni sud je povodom tužiteljeve žalbe preinačio prvostepenu presudu i udovoljio tužbenom zahtjevu iz ovih razloga:

Drugostepeni sud je ispitao pobijanu prvostepenu presudu u granicama žalbenih razloga, kao i u pogledu onih na koje je dužan paziti po službenoj dužnosti /čl.353 Zpp/ pa je našao da je žalba osnovana i to iz slijedećih razloga:

Ne može se smatrati da u ovom slučaju prijevozni ugovor nije zaključen, jer je nesporno da je tuženik primio robu na prijevoz i da je taj prijevoz izvršio. U smislu pak. čl.4 cit. Konvencije, koja se u pomanjkanju pozitivnih propisa primjenjuje i na poslove prijevoza robe u unutrašnjem cestovnom prometu, nepostojenje tovarnog lista nema utjecaja na postojanje ili na valjanost ugovora o prijevozu.

U smislu čl.7, stav 2. cit. Konvencije ako vozar unese u tovarni list podatke o brutto težini pošiljke,

smatrat će se da je to učinio u pošiljaočevu ime, ako se to protivno ne dokaže.

Iz navedene odredbe slijedi da kod kamionskog prijevoza vozar doista ne odgovara za težinu na prijevoz preuzete pošiljke, nego samo za broj i naznačeni identitet primljenih koleta /član 8, stav 1, i član 9, stav 2 Konvencije/. U ovom slučaju međutim tuženik nije osporio da je brutto težina pošiljke iznosila 2.550 kg, i da je pri istovaru robe utvrđen manjak od 41,30 kg, kako je to utvrđeno u tovarnom listu.

U smislu odredbe člana 17, stav 4, slovo b/ u vezi s odredbom člana 18, stav 2, Konvencije ako vozar utvrdi da se s obzirom na okolnosti gubitak ili oštećenje može pripisati nedostatku ambalaže kod robe, koja po svojoj prirodi podleži rasipanju ili oštećenju i koja je nedovoljno upakovana, pretpostavlja se da je šteta nastala s toga uzroka. Kako je tuženik tvrdio da je šteta nastala s toga uzroka, pa što više, kako je sam tužitelj pri prijemu robe od vozara potvrdio svojim potpisom na tovarnom listu, da je ambalaža slaba i oštećena, i da manjka 41,30 kg robe, to bi u smislu navedenih odredaba Konvencije doista teretio tužitelja dokaz u pravcu da utvrđeni manjak nije u uzročnoj vezi sa činjenicom da je ambalaža od samoga tužitelja utvrđena kao "slaba".

Tužitelj je u tom pravcu u žalbi naveo da bi ljuštenih orasi u rasutom stanju i uz slabu i oštećenu ambalažu morali biti rasuti po podu kola, ali da ih tamo nije bilo. Tuženik nije ni u toku prvostepenog postupka, a niti u odgovoru na žalbu tvrdio protivno, nego je, što više, naveo, "da su orasi ispadali kroz pore dasaka tovarnog prostora".

Zbog toga ovaj drugostepeni sud smatra da su razlozi tužiteljeve žalbe u navedenom pravcu osnovani. U smislu odredbe člana 17, stav 3 Konvencije vozara ne oslobadja odgovornosti defektno stanje vozila koje je upotrijebio za prijevoz. Kako je među strankama nesporno da se radilo o prijevozu ljuštenih oraha, dakle takve robe koja po svojoj prirodi doduše podleži rasipanju /član 17, stav 4, slovo b/ Konvencije/ ali koja nije mogla ispadati ni propasti kroz pod kamiona, ako je ovaj bio neoštećen, to bi roba koja se rasula zbog nedostatka ambalaže morala biti pronađena na podu kamiona, da je ovaj bio u ispravnom stanju. Ako je nestalo robe u utvrđenoj količini, što se s obzirom na naprijed navedeno ima smatrati među strankama nespornim, onda s navedenih razloga tome konačni uzrok ne može biti u nedostatnoj ambalaži, kako to hoće tuženik, nego u defektnom stanju kamiona, upotrijebljenog za prijevoz. Time ovaj drugostepeni sud smatra utvrđenim da je prekinuta uzročna veza između uzroka, čiju bi neopstojnost prema navedenim propisima morao dokazati tužitelj, i same štete, i da je

ona konačno nastala zbog uzroka za koji odgovara tuženi kao vozar.

M.S.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Prvostepena presuda od 18.V 1965.

Vijeće: Zvone Rihtman, dr Radojka Luger-Katušić,
Vilko Hartl

Smrt člana posade - Odgovornost broдача - Visina naknade štete porodici - Pretpostavljena brođareva krivnja - Činjenice: što je brođar stroj dobavio od priznate tvornice, što je stroj imao klasu, i što je niz godina besprijeckorno radio, ne znače da je brođar dokazao svoju nekrivnju za eksploziju stroja - Dijete od tri godine, sin poginulog, nema prava na bolninu za očevu smrt - Ako se stvarna šteta žene i djeteta prouzrokovana smrću muža, odnosno oca, ne može sa sigurnošću utvrditi, njenu visinu određuje sud po slobodnoj ocjeni, uzimajući u obzir prihode žene i druge relevantne okolnosti

Nesporno je medju strankama da je tužiteljčin muž, otac njenoga malodobnog djeteta, bio ukrcan na tužnikov brod kao mazač stroja, te da je zbog posljedica rana, zadobivenih od eksplozije rashladnika kompresora, koji je u času eksplozije posluživao, umro.

Tužiteljica traži u svoje ime, i u ime svoga malodobnog sina, da joj tuženik naknadi stvarnu štetu, koju trpi zbog toga što je smrću muža, odnosno oca, došla u nepovoljniji ekonomski položaj, a koju štetu računa na temelju potencijalne alimentacije od po din. 10.000.- mjesečno za sina i za sebe za odgovarajuće vremensko razdoblje u ukupnom iznosu od din. 4,160.000.- /din. 1,760.000 za sina, a din. 2,400.000 za sebe/ te zadovoljenje za pretrpljene bolove i uslijed njih povećanu fizičku manu /mucanje/ iznos od din. 2,000.000.- s kamatima od dana tužbe i s troškovima. Alternativno tužiteljica traži da sud umjesto paušalno određene naknade stvarne štete obveže tuženika da mjesečno plaća tužiteljici za nju i njenog sina ukupno din. 20.000.- mjesečno, počevši od 1.XII 1964.

Tuženik se odupire tužbenom zahtjevu pozivajući se na svoju nekrivnju, jer se radi o eksploziji stroja koji je nabavio od prvorazredne tvornice, a imao je odgovarajući klasni registar, koji je posluživao prema tvorničkoj uputi. Protivi se visini zahtjevanog zadovoljenja koje smatra neuobičajeno visokim, i visini naknade štete koju